

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 12. V Ljubljani, 30. junija 1895. Leto XII.

Obseg: Štirje dragoceni lešniki. — Šolska izobrazba kmelovalčeva. — Seno za konje. — Oskrbovanje prasičev. — Gibanje plemenskih bikov na prostem. — Pokončevanje mrčesov v kokošnjakih. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Štirje dragoceni lešniki.

Podoba 27. nam kaže 4 priporočene vrste lešnikov, ktere bomo prav na kratko opisali.

Št. 1. Rdeči lešnik (rothe Lambertnuss) je stara, znana vrsta, ki je doma v južni Evropi. Nizki, košati grm se zelo razširja po poganjkih ter ima srednje veliko, okroglo, kosmato, rjavkasto zeleno listje; mladi poganjki in listi vlečejo nekoliko na rdečkasto. Srednje debeli lešniki so podolgasto koničasti, jajčasti, navadno s topo konico, temnorjave barve, na konici pa so sivogobasti. Ta lešnik cvete

srednje zgodaj in kmalu dozori, in sicer — kakor je podnebje — sredi ali konci meseca avgusta. Rdeči lešnik je zelo rodovit in se zelo priporoča za splošno nasaditev.

Št. 2. Pramasti lešnik (Bandnuss), pred 40 leti

z Angleškega k nam prinesena vrsta. Ime je lešnik dobil od tega, ker ima po dolgem po lupini prame. Grm je srednje rasten, ima podolgasto okroglaste liste s široko konico in z redkimi zarezi na robu. Debeli lešniki so jajčasti, nekoliko sploščeni, ob konici okroglasti; ob straneh imajo po dolgem brazdice. Pramasti lešnik cvete nekoliko pozno ter dozori proti koncu meseca septembra. Grm je rodovit, toda zahteva dobro zemljo in primeren kraj ter je občutljiv za mraz.

Št. 3. Orjak (Hallesche Riesennuss), kterege je l. 1788. vzgojil A. G. Büttner. Krepki pokončni grm ima goste, srednje velike,

okroglaste, kosmate liste z majhno konico in redkimi globokimi zarezi na robu. Debeli lešniki so pravilnega lika, kratki, koničastojajčasti, časih nekoliko trebušni, ob straneh prav plitvo zarezani (brazdasti). Podolgasto,

Podoba 27.

časih malo upognjeno jedro ne izpolnjuje lupine, ima žilasto kožo temne, cimetove barve, ki se težko odloči, in je izbornega okusa. Ta vrsta zelo pozno cvete, zori pa proti koncu meseca septembra. Na mrzli zemlji je nekoliko občutljiva za mraz, rodi pa vedno mnogo.

Št. 4. Podolžnik (Grosse, lange Zellernuss) je zelo star lešnik, ktereга pravijo da so prinesli iz Italije. Krepko rastoči, čaši podobni grm rodi sad, skrit pod listjem. Kosmati listi so nekoliko majhni, proti konici širji, jajčasti s kratko konico in z redkimi globokimi zarezi. Veliki, valjasti, ob straneh nekoliko stisnjeni lešniki so podolgasti, jajčastookrogli, spodaj pa skoraj štirioglati. Jedro izpolnjuje lupino popolnoma in je zelo okusno. Kožo ima gladko, svitlorjavo, ki se lahko odloči. Ta vrsta zelo kmalu cvete, zori pa konci meseca avgusta ali pa sredi meseca septembra in je zelo rodovitna*).

Šolska izobrazba kmetovalčeva.

Ne dá se tajiti, da je vzrok neugodnim razmeram našega kmetovalca nedostatna strokovna izobrazba. Da se tega prepričamo, zadošča nam samo en pogled v gospodarstvo. Naš kmet se sploh drži še vsega nepraktičnega, starega, ne meneč se dosti za napredne nove iznajdbe, zadevajoče njegove gospodarske koristi. Nikogar ni o koristi kake še nepoznane reči teže prepričati, kakor njega. To ima pred vsem svoj vzrok v tem, da kmetovalec pogostoma vsakega človeka, ki ga duševno nadkriljuje, pa slučajno ni uradnik ali duhovnik, smatra za takega, ki se hoče okoristiti na račun drugih. V drugi vrsti pa smatra kmetovalec vsako priporočano, doslej neznano mu reč za nepraktično, če se nje korist ne pokaže takoj, marveč za to potrebuje dlje časa. Ako kak govornik na zborovanju kakega gospodarskega društva jame pojasnjevati, da sedanje obdelovanje polja itd. ni več času primerno, da se je treba poprijeti gnojenja z umetnimi gnojili, ali še kaj drugega, da se bo dosegel boljši uspeh, sme si biti svest, da ga bodo ljudje sicer poslušali, ko pa bodo prišli domu, pustili bodo vse pri starem. Korist, ki jo imamo od gnojenja ali od izčiščenja gozda, se seveda ne pokaže v teku enega tedna.

Radi tega je večkrat polje ali gozd v tako žalostnem stanu, in upanje na zboljšanje žalostnega položaja kmetškega prebivalstva se ne more uresničiti. Po vsi Avstriji so se osnovala gospodarska društva z namenom, pomagati malemu kmetovalcu ter ga pridobiti za napredek v kmetijstvu. Namen teh društev je dober, toda žalostno je, da ga je tako redkokdaj mogoče doseči. Kmetovalec, v čigar prid so osnovana ta društva, se prav malo meni za njih delovanje.

Kaj je temu vzrok? Napačno bi bilo, stalisče kmetovalčevu, katero je zavzel proti tehničnim pridobitvam novega časa, ki bi bile le njemu v prid, smatrati za kljubovanje. Glavni in edini vzrok je le to, ker ne ume tega, s čemer se navadno ne peča; vzrok je torej nedostatna strokovna izobrazba. Temu je treba najprej priti v okom. In ta razum, ktereга gospodarska društva zastonj skušajo vzbuditi, strokovno znanje, ktereга kmetijski potovalni učitelj le s težavo kmetovalca nauči, negovalo naj bi se v ljudski šoli, v kateri se izobrazuje bodoči gospodar.

Kdor bi trdil, da je to naloga gospodarskim šolam, ta ne govori premišljeno. Večina naših kmetovalcev niti

ne pride v te šole, na posameznike pa se v tej stvari ni mogoče ozirati. Imamo torej le eno šolo, ki more z uspehom delovati, ker je vsem dostopna, in to je ljudska šola. V nji se vzgojuje bodoči človek, v nji naj se mu tudi položi temelj znanja za njegove poznejše pridobitve. Če prav moramo reči, da so nespametni oni ljudje, ki smatrajo to, kar se poučuje v šoli, za nepotrebno, ker njih otroci kot poznejši kmetovalci od tega ne bodo imeli dobička, moramo vendar le pripoznati, da bi bilo bolje, ko bi se v šoli poleg navadnih predmetov poučevale tudi reči, ki bi kmetovalca zaresno pripravljale za njegov bodoči poklic.

Ta misel pa nikakor ni nova; izražali so jo že pri raznih priložnostih zastopniki kmetškega prebivalstva in so se tudi sprejele na zborovanjih kmetovalcev in obrtnikov resolucije, zahtevajoče, naj bi se vpeljal v višjih razredih ljudske šole gospodarski, oziroma obrtnijski pouk. Ugovori proti takemu razširjenju šolskega programa bi se kmalu pokazali kot neosnovani. S tem, da se omeji pouk posameznih učnih predmetov, kateri so opravičeni v mestnih šolah, pridobi se v šolah na deželi dovolj časa za take predmete, ki so v posebno korist kmetovalcu. Če se naši otroci poučujejo o pridelovanju kave, čaja in pavole, je to sicer mično in dobro; bolje bi pa vendar le bilo, če bi se namesto tega vpeljal pouk, kakó je ravnati s poljem, z vrtovi in z gozdi, da dobimo z njih več pridelkov. Če se pri pouku v živalstvu opisuje nevarnost, ki grozi ljudem od levov ali kitov, ali bi morda ne bilo jako primerno povedati kaj o reji naših domačih živalij in o tem, kako se ohranijo pri zdravju?

V tem oziru je ljudska šola dandanes še na napačnem stališču. Tega, kar se poučuje v ljudski šoli o gospodarstvu in gozdarstvu, je jako malo. Kar čitamo o tem v šolskih knjigah, je večinoma staro, znano že našim pradedom, kar pa je napredek že davno prekoračil, ne da bi bil pustil sledú. Ako se kmetški deček le poučuje, kakó se loči pšenica od ovsa, ali da so jelkove iglice široke, smrekove pa koničaste, je dobiček od tega kaj majhen. Na vsak način bi bilo bolje otrokom namesto tega povedati, kako je treba obdelovati polje, da bode več rodilo in negovati travnik, da se bode pridelek splačal. Dasi tudi otroku nedostaja sposobnosti, da bi to dobro in popolnoma razumel, kar je pri taki reči pač najvažnejše, toda škodovalo gotovo ne bo. Bodoči kmetovalec, zapustivši šolo, odnesel bo odondot vsaj temelj znanja, od ktereга bodo odvisne njegove poznejše razmere. Imel pa bo odprte oči za nove pridobitve, ktere bo poskušal ter cenil njihove prednosti.

Seno za konje.

Seno iz najdebelejših in najpustejših trav se odloči navadno za konje. Iz skušnje je dovolj znano, da taka debela, pusta trava pri dovedu kaj neugodno vpliva na množino mleka; mlada živina pa je po nji mršava in podvržena vsakovrstnim boleznim. Konji, tako se sploh misli, tako seno poleg druge krme lahko prav dobro porabijo; najedo se ga isto tako do sitega, kakor če bi dobili nežno, krepkejše seno, pa tudi jedo je ravno tako radi, kakor boljše; to naj je znamenje, da jim popolnoma ugaja.

Toda mnenje, da debele, puste trave dajo dobro seno za konje, je povsem napačno, kajti uprav konju ni mogoče v primeroma majhnem želodcu zmagati večjo, manj redilnih snovij obsezajočo množino klaje, kakor to lahko store prežvekovalci v svojem obširnem želodcu.

*) Vsi lešniki se dobe pri: A. C. Rosenthal, Wien, Hoher Markt, 11.

Konj more le krepko klajo, bogato na beljakovinah, v svojim želodcu toliko prebaviti, da v vsakem oziru zadosti potrebam svojega telesa. Taka klaja je pred vsem zrnje.

Zrnje samo záse pa ne more zadostiti vsem potrebam konjskega života, tudi se ne sme krmiti v toliki množini, da bi se konj po njem čutil popolnoma sitega ali da bi se mu želodec toliko napolnil, da bi mogel dobro prebaviti. K temu je potrebna še polnilna krma, ki je toliko boljša, kolikor več lahko prebavnih snovij ima v sebi, pa tudi zrnje se poleg nje mnogo bolje porabi. Tako krmilo je dobro seno.

Slama (rezanica), katero konj dobiva poleg drugih krmil, je v prvi vrsti za to, da konja primora, da zrnje dobro prežveči in pomeša s slinami in da je krma tako obsežna, kakor jo zahteva konjski želodec. Hrana, katero konj dobiva iz rezanice, torej nima posebnega pomena. Debelo, pusto ali preveč dozorelo seno pa ne obsega mnogo več redilnih snovij kakor ržena slama; pri tem pa se z njim niti ne doseže namen, namreč temeljito prežvečenje in oslinjenje zrnja, ko bi ga tudi primešali zrnju kot rezanico. Sploh se sme tako „konjsko seno“ smatrati za ničvredno.

Da si pa pridobimo dobrega sena — pravega konjskega sena, kakršno bi moralo biti — je pred vsem potrebno, da si dobro uredimo in gleštamo travnike in ledine ter jih ohranimo pri moči; kajti zemljišče, ki je radi pomanjkanja odvodnih naprav mrzlo, mokro ali kislo, ali kateremu manjka potrebnih močij, rodi le pusto in malovredno travo in rastlinje. Iz takih snovij pa ni mogoče dobiti dobrega redilnega sena.

Dalje se tudi ne sme pozabiti, da se trava pokosi dovolj rano; kajti če se kosi še le takrat, kadar so trave in razne vrste detelj že naredile seme, ali ko imajo že celo kaljivo seme v sebi, pa so izgubile svojo najboljšo moč ter so poleg tega še dokaj bolj trde in teže prebavne. Na ta način se torej ne dobi nič drugega nego „travna ali deteljna slama“. Vse trave in rastline brez razločka se morajo kositi v svojem polnem cvetju, če si hočemo pridobiti tečnega in lahko prebavnega sena.

Razven tega je za dobavo dobrega sena treba pri sušenju paziti na to, da trave in rastline rosa in dež le malo izlužita ter se drobnejše steblovje in listje ne lomi in ne gre na polju v izgubo. Pri neprimerni ali zani-karni kčnji (kakr tudi pri neugodnem vremenu) seno lahko izgubi $\frac{1}{3}$ svojih redilnih snovij. S pripravljanjem sena le tedaj prav postopamo, ako ne le vsak ugodni trenutek dobro porabimo, marveč tudi vsako nepotrebno delo opustimo.

Oskrbovanje prasičev.

V vročih poletnih mesecih mora marsikteri kmet pohiteti h klavcu, da mu brž pride zaklat na rdečici ali na vraničnem prisadu zbolele ga prasiča. Puščanje, dristilo, polivanje z mrzlo vodo ni nič pomagalo. Kako škoda! Kmet je bil žival spomladi kupil za visoko ceno, dobro jo krmil in vender sedaj nima niti mesa niti slanine. 30 do 40 gld mora „zakopati“, kajti meso od take živali je zdravju močno škodljivo. Na tisoče goldinarjev gre vsako leto na ta način v izgubo! Toda velik del te vsote bi se dal rešiti s pravilno, skrbno rejo prasičev.

Kaj je torej krivo, da prasiči cepajo, danes temu, jutri onemu? Glavne napake so pomanjkanje potrebne snage v svinjaku in zunaj njega, nedostatno snaženje živali same, premalo stelje, slaba krma, nezdrav zrak itd.

Kdor hoče brez velikih troškov imeti debele pra-

siče, naj skrbi: 1.) za suh hlev, kamor solnce ves dan ne pripeka, iz katerega se gnojnica odteka, kakor je treba, in ne leze v tla. Močvirnata tla pod hlevskim podom so jama razbojnikov, pravi strup, ki revno žival zastruplja s smradljivim zrakom in s kalmi boleznij. Svinjak naj bo visok in naj ima majhne luknje na tisti steni, na kateri so vrata; zgoraj naj jih je nekaj, spodaj nekaj, da prevetrujejo svinjak. Ob mrzlem vremenu naj se spodnje zapro z zapahi.

V svinjaku naj nikdar ne manjka dolge slame. V vročih poletnih dnevih je potrebno, gnoj vsak dan izkldati in koritio dobro osnažiti. 2.) Za čistoto kože. Ljudje smatrajo prasiča po krivici za najnesnažnejšo žival. Po močvirju in po lužah rije le za to, da si tam išče slaščic, kakor polžev in črvov, in da se ohladi. Prasič je tako snažen, kakor vsaka druga žival. Snaga pomaga k zdravju ter nam prihrani krme; zato je treba tudi prasiča vsak teden vsaj enkrat ostrigljeti in okrtačiti. Skozi kožo se čisti kri in ta se zgosti in spridi, če se zamaše potne luknjice. Zelo potrebno je, ob veliki vročini prasiče ohladiti, in sicer se jim da priložnost, da se okopljejo, ali pa naj se polivajo z mrzlo vodo.

Paziti je treba tudi na to, da je krma snažna in prav sestavljena. Krma, ki se je skisala, je v tem času škodljiva. Torej ne gre prasičem pokladati več, nego morejo pojesti; ostanki naj se odstranijo in korito omije; čez dan se naj vlije vanje sveža voda. Kaj koristno pa je za prasiče prestano mleko, ječmenova in ržena moka, zdrobljen oves, bob in koruza. Krompir sam da premalo mesa in slanine. Ko je žival že dorastla, dobiva naj lahko prebavno, pa tečno krmo. Posebno dobra je baje mesna krmiska moka, pomešana s kuhanim krompirjem. Ako se prasiču poklada krompir, je zelo koristno, če se mu vselej doda za kavino žlico kostne moke, zdrobljene krede, ali izluženega lesnega pepela.

Vsaka le količjak razsodna gospodinja ve ceniti vrednost prasiča za gospodinjstvo. Povojena slanina, tečna pleča v dimniku, polna deža zaseke v jedilnici prepode marsikako kuhinjsko skrb. Radi tega se gotovo bogato poplača trud, če se ta prekoristna žival glede na bivališče, snago in krmljenje bolje neguje, nego je to marsikje v navadi. Ko bi se reja prasičev v tem oziru zboljšala, pa bi kmalu ne bilo več treba prasiče klati prisiljeno.

Gibanje plemenskih bikov na prostem.

Mnoge slabe strani izključnega oskrbovanja v hlevu in njega slabi nasledki se posebno tedaj čutijo, ako se bik prav nič ne giblje na prostem. Navadno privežejo že tele, in žival prebije vse svoje življenje v kakem hlevskem kotu; spuščajo ga samo ob plemenjenju, in še tedaj za kolikor le mogoče malo časa. Vsled tega postane čmeren, dražljiv, len in pobit, zlasti tedaj, če ga ne krmimo pravilno, dobi različne bolezni v členke in kosti ter je radi tega za svoj namen popolnoma nesposoben. Bolno je tudi njegovo plodilo, kakor sploh ves organizem. Radi tega se tudi često pripeti, da so skoki ne-uspešni i. t. d.

Vse to je treba zarezati na rovaš nedostatnemu gibanju na prostem. Živinorejec, ki ima bika, naj torej skrbi, da se bik, če je le mogoče, vsak dan giblje na prostem, kajti to je neobhodno potrebno za ohranitev njegovega zdravja.

Najbolje je, bika že od rane mladosti rabiti za delo.

Dokaj takih opravkov je, ki jih bik more izvršiti. Poleg kake krave, ali še bolje vola, dovaža lahko mu-

ljavo, vodo, razvaja gnojnico ali kaj podobnega, pa tudi za zmerno delo na polju se lahko rabi. Ako pa ni mogoče bika rabiti za vprego, naj se pa vsaj na prostem, zagrajenem prostoru — morda celo na gnojnišču — biku da priložnost, da se 1—2 uri sprehaja, in sicer brez ozira na vreme (naravno je, da je tudi tukaj v prvi vrsti paziti na namen), kajti to mu neizmerno koristi in ga utrdi. Zakaj pa so biki v naših planinskih pokrajinah tako dolgo rabni za pleme? Ker se tamkaj na paši gibljejo na prostem, vsled česar se tudi njih telesni opraviški vrše pravilneje. Tolšča se ne nabira in členki ne odrvené in žival ostane zdrava ter dalj časa sposobna za rabo.

Poleg tega pa se ni treba bati, da bi bik bil predivij; nasprotno, bik, ki se že od mladosti privaja gibanju na prostem, privadi se s tem ljudij, vidi sedaj to, sedaj ono, ter se ne ustraši tako lahko vsake malenkosti, ne razburi in ne razdraži se tako lahko, kakor bik, ki ga spuščajo ven le na skok. Naravno je, da tak bik porabi vsako priložnost, da bi dalj časa ostal na prostem, ter pri tem provzroči kako nezgodo.

Tak bik, ki je sam na sebi zdrav, ter je v hlevu na čistem zraku in svetlobi, v zmerni hlevski toplini in se večkrat giblje na prostem, ostane zdrav ter bo bolj in dalj časa sposoben za rabo. Pozabiti pa ne smemo še na nekaj drugega, namreč na pravilno krmljenje.

To navodilo smo posneli po drobnem spisu prof. Bajerja, o reji plemenskih bikov, ki je je napisal po naročilu deželnega in gozdarskega društva za severno-zapadno Šlezijo.

Pokončevanje mrčesov v kokošnjakih.

Pršice in uši so kaj nadležni prebivalci v kokošnjakih. Ako se vgnezdijo, potem se preženo le z največjim trudom. Te živalce se spravijo perutnini na kožo in med perje ter se lotijo tudi večjih domačih živalij in, kadar je priložnost, celo človeka.

Najhujše izmed tega mrčesa so ptičje pršice, ki so perutnini lahko celo nevarne. Ptičja pršica poišče perutnino po noči, da ji sesa kri; po dnevu pa jo zapusti ter se skriva v špranje in razpoke v kokošnjaku. Večkrat naletimo na te pršice na dolnjih straneh gred in na jajcih, kjer se prikažejo kot belorumene, ali rdeče pičice. Ako se pršice nahajajo kje v večji množini, izpijejo lahko kokoši mnogo krvi. Radi tega kokoš hira, in ker ji manjka nočnega počitka, utegne se pripetiti, da celo pogine. Nemir, lopotanje s krili, tekanje okrog po noči in izpadanje perja kaže, da perutnino nadlegujejo pršice.

Kakor rečeno, loti se ptičja pršica tudi večjih domačih živalij, katerim povzroči kožne izpuščaje (kraste). V več slučajih se je opazilo, da se je ta krvoses vgnezdil govedu v uho. Goveda, ktera napade ta mrčes, kažejo se kakor znorela ter jih večkrat zakoljejo prisiljeni, potem pa najdejo pršico v notranjosti ušesa, ktera je bila vzrok te znorelosti.

Manj nevarne so ptičje uši, toda niso nič manj nadležne. Ptičje uši pa perutnine ne zapuste po dnevu, kakor to delajo pršice, in ne sesajo krvi, dasiravno se lahko zapičijo v kožo, marveč žive ob kožnih luskinah in ob perju. Nadlegujejo in vznemirjajo pa isto tako svojega gostilca.

Da se odvrne škoda, ki jo ti mrčesi lahko povzročijo v kokošnjakih ali tudi v živalskih hlevih, treba je nemudoma skrbeti za njih pokončanje. Odsvetovati pa je,

v ta namen rabiti ogenj, t. j. gorečo slamo, s čemer se kokošnjaki večkrat snažijo mrčesa, kajti lahko bi se pripetilo, da si s tem zapalimo celo svoje pohišje.

Najpriprosteje in najceneje pridemo temu mrčesu do živega, ako perutnini, ktero nadlegujejo uši in pršice med perje natresemo perzijskega praška zoper mrčes; ta prah pa mora biti popolnoma svež. Še bolje pa vpliva med perje nakapano eterično janeževo olje, pomešano z repičnim oljem ali z vodo (1 del janeževega olja in 10 delov repičnega olja; ali na 1 l vode polno žlico janeževega olja). Namesto janeža se lahko rabi tudi odvar (skuha) iz enega dela janeža in 6 delov vode. Ob enem je treba temeljito osnažiti kokošnjak, grede, gnezda itd. z vrelo vodo, kteri se pridene nekoliko janeževega olja, ali z vročim lugom.

Drugo, še priprostejše sredstvo, ki proti vsakemu mrčesu v kokošnjaku gotovo pomaga, je zdrobljeno živo apno. Rabi pa naj se tako le: Nekaj perišč apnenega prahu, kakeršen se v vsaki apnenici zastoj dobi, vrže naj se proti stropu in proti stenam kokošnjaka, da se dvigne gost oblak. Del tega prahu se vsede v vse hlevske špranje in razpoke, kjer gotovo ves mrčes ugonobi; drugi pa pade na tla, kjer se čez nekaj časa pomete z gnojem v kot. To naj se ponavlja nekaj dni zaporedoma, in mrčes bo izginil. Apno pa ima še to dobro svojstvo, da zmanjšuje zoperni hlevski smrad.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 77. vprašanje: Kapnica se res najboljša naredi iz betona, ki se naredi iz enega dela cementa, dveh delov dobrega peska, kakeršen je za zidanje, in iz dveh delov zdrobljenega kamenja. Čim boljši je cement, tem več peska in kamenja se sme vzeti. Tudi jaz sem si omislil tako kapnico, ki je res izvrstna, in sicer mi jo je naredil Lorenc Brezar iz Senčurja pri Kranju št. 30.

Vprašanje 85. Kje je dobiti same rdeče detelje, ki se seje jeseni med ajdo? (J. B. v Š.)

Odgovor: Ta detelja je inkarnatka, nemški Inkarnatklec, latinski trifolium incarnatum. Nje seme se dobi v vsaki boljši semenski trgovini. Pa tudi na Dolenjskem, koder sejejo mnogo te detelje, se gotovo dobi to seme. Morda je ima kdo izmed cc. čitateljev, zato prosimo dotičnika, da naj je ponudi veleč. gospodu Jos. Borštnarju, župniku v Šentpetru pri Novem Mestu.

Vprašanje 86. Ali je kakšno sredstvo zoper predenico na travniku, ne da bi bilo treba travnik preoravati ali prekopavati? (M. G. v P.)

Odgovor: Da se predenica prežene brez prekopavanja in požiganja, rabi zelena galica, t. j. železni vitrijol, kterege se raztopi 4 kg v 100 litrilh vode, in s to raztopino se dobro polijejo mesta, ktera porašča predenica.

Vprašanje 87. Tuje kokoši mi delajo na zemljišču veliko škodo, vsi opomini lastniku teh kokošij nič ne pomagajo. Ali smem tuje kokoši na svojem posestvu postreliti? (J. K. v R.)

Odgovor: Po občnem državljskem pravu ste opravičeni na svojem posestvu postreliti tiste domače živali, ki se ne dajo vjeti in zarubiti. K takim domačim živalim spada kuretina. Ustreljeno kokoš pa pošljite lastniku, oziroma pustite jo ležati ter lastnika obvestite, da pride ponjo.

Vprašanje 88. Kako naj se daje fosforovokislo apno živini in kje se dobi? (K. G. v S.)

Odgovor: Fosforovokislo apno se daje živini pomešano med klaho, in sicer odrastli govedi 30 do 40 gramov, mladi govedi pa 10 do 20 gramov. Fosforovokislo apno dobite pri tvrdki Mihael Barthel & Comp. na Dunaju X Keplergasse, 20. 5 kg z vrečo vred stane 1 gld. 20 kr.

Vprašanje 89. Pošljem Vam bolno trtno listje, pa, kolikor jaz poznam, ni bolno od peronospore. Škropljenje z galico nič ne pomaga. Kakšna bolezen je to in kako se prepreči? (L. G. v M)

Odgovor: Vaše trte je napadla gliva „cladosporium“, ki nekatera leta trte močno napada, drugo leto pa se sama zgubi. Sredstvo, ki bi to glivo vničilo ali nje razploditev preprečilo, do sedaj ni še znano.

Vprašanje 90. Pošljem vam nekaj listov in grozdov, ki mislim da so bolni. Kakšna bolezen je to, in kako jo je moči pregnati? (M. N. v B v Bosni)

Odgovor: Vaše trte imajo plesnobo, t. j., napadla jih je gliva „oidium Tuckeri“. Proti tej glivi je edino zanesljivo žveplanje. Vzame se namrnc fino zmleto žveplo, ki se z mehkom, v to svrhu napravljenim, praši po listju in grozdju. Žvepla se enkrat pred cvetjem, enkrat po cvetju in, če je potrebno, še kasneje enkrat.

Vprašanje 91. Moj 16 mesecev star junec boleha uže od pomladi ter sedaj uže težko hodi in je zelo shujšal. Parklji so zelo mehki, in med parklji je velika vročina, kjer je najbrž sedež bolezni. Členi nad parklji so zatekli, in med parklji je koža vneta. Dlaka je mršava in štrli po koncu. Kadar junec pije, kašlja, in tudi še nekaj časa potem, sicer pa ne, a kašelj je precej močen. Ušesa ima gorka. Kakšna bolezen je to in kako jo je treba zdraviti? (M B v B)

Odgovor: Bolezen je na vsak način taka, da Vam je treba biti opreznim; vendar je Vaš popis bolezni prepovišen, da bi Vam mogli dati določen svet, zato Vam toplo priporočamo poklicati živinozdravnika. Ker kužne bolezni na parkljih v Vašem kraju ni, zato se skoraj za gotovo lahko reče, da je Vaš junec nima; najbrž ima navadno vnetico parkljev ali pa mahovnice. Če ste spomladi krmili veliko nakaljenega krompirja, potem morem skoraj za gotovo trditi, da ima mahovnice. Zdravljenje ene ali druge teh boleznij potrebuje odločno izkušnega živinozdravnika.

Gospodarske novice.

* † **Gospod Jakob Knific**, trgovec v Stražišču pri Kranju ter dolgoleten član naše družbe, umrl je dne 11. junija t. l. Naj počiva v miru!

* † **Gospod dr. Dragotin Czech**, profesor, imejitelj mnogih redov, pisatelj na narodno-gospodarskem polju ter dolgoleten dopisujoč član naše družbe, umrl je ta mesec v Zagrebu. R. I. P.

* **Tombole in zabavo** v korist zakladu za sezidanje podružničnega poslopja priredi v nedeljo, dne 7. julija t. l. popoldne ob 4. uri podružnica v Begunjah, in sicer na vrtu gostilne gosp. Avsenka.

* **Julij grof Falkenhayn**, c. kr. minister za poljedelstvo, odstopil je 19. t. m. Začasno je prevzel vodstvo poljedelskega ministerstva dr. pl. Blumfeld, po službi najstarejši sekcijski načelnik v tem ministerstvu. Bivši minister grof Falkenhayn je 15 let vodil poljedelsko ministerstvo ter si je stekel obilo zaslug v obče, posebe pa za kranjsko deželo, kateri je bil izredno naklonjen. Mi se popolnoma strinjamo z listom „Winer Landwirtschaftliche Zeitung“, ki pravi, da je želeli, oziroma da se samo ob sebi ume, da bode v bodočem definitivnem ministerstvu grof Falkenhayn zopet minister za poljedelstvo.

* **Upravniško poročilo** glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske za leto 1894. je pridejano današnji številki „Kmetovalca“.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Shod dolenskih kmetijskih podružnic v Novem Mestu.

Kakor smo že na kratko poročali, vršil se je ta shod ob nepričakovano obilni vdeležbi. Videli smo vdeležnike iz vseh strani naše Dolenjske. Za zborovanje prvotno določena mestna dvorana je bila dosti premajhna, tako, da se je morala v zadnjem trenutku prirediti v ta namen čitalniška dvorana. Vdeležencev je bilo okoli 300. Največ je bilo seveda priprostitih kmetovalcev, ki so s tem pokazali, da se zanimajo za vsakeršen napredek svojega stanu. Mnogoštevilno so obiskali shod tudi dolenski grajščaki, duhovniki in sploh veljavni gospodarji iz Dolenjske. Da nista bila na ta dan slučajno dva semnja v bližnji okolici, namreč v Št. Jarneju in v Žužemberku, sigurno bi bila vdeležba tako mnogoštevilna, da bi bilo trebalo zborovati pod milim nebom.

Zborovanje se je pričelo ob 1/2 11. uri dopoldne. Načelnik kmetijske podružnice novomeške, g. Rohrman, je nagovoril zborovalce ter iskreno pozdravil vse vdeležnike in zastopnike vnanjih kmetijskih pdržnic, ki so se malone vse odzvale vabilu in so poslale svoje zastopnike in druge člane k današnjemu shodu. Posebe je pozdravil zastopnika vlade, g. komisarja Kreseta, in zastopnika ces. kr. kmetijske družbe, g. Pirca. Posebe se je zahvalil tudi veleposelnikom, ki so se tako mnogostevilno zbrali k današnjemu shodu. V svojem nagovoru pojasni namen shoda, povdarjajoč, da se je treba za skupne interese tudi skupno potegovati. Končno izraža željo, da naj bi bil z današnjim shodom položen temelj k vzajemnemu in bolj uspešnemu delovanju dolenskih podružnic in k boljšemu napredovanju dolenskega kmetijstva.

Ko je gosp. načelnik končal svoj nagovor, predlagal je, da naj se voli predsednikom današnjega zborovanja g. grof Margheri. Ta pa predlaga za to mesto g. načelnika Rohrmana, katerim besedam se je tudi soglasno pritrnilo.

Izvoljeni predsednik se zahvaljuje za častno zaupanje in preide k vzporedu zborovanja.

K prvi točki vzporeda: »S kakim plemenom je zboljševati dolensko goved in kaj je sploh ukreniti za povzdigo govedoreje po Dolenjskem«, se oglasi za besedo gosp. grof Margheri. V svojem govoru naglašja, da je dolenska goved pomešana z vsakovrstnimi plemeni, kar je velika škoda za živinorejce. Znaprej bo treba skrbeti za to, da se bode živina zenačila s porabo plemenskih bikov, ki naj bodo za vse okraje enaki ali vsaj kolikor mogoče sorodne krvi. V nadaljevanju opisuje vrednost posameznih govejih plemen v obče in še posebe za naše razmere. Po njegovem mnenju je edino pravo to, če ostanemo v naših krajih pri enobarvenem plemenu, ker je to z ozirom na dosedanje izkušnje in na našo živinsko kupčijo še najbolj pripravno, in stavi predlog, da naj se rabi za zboljšanje dolenske govedi tudi nadalje še enobarvena živina.

K debati o tem predlogu se oglasi gosp. vitez Langer, ki pravi to le:

Pred 20 leti je bil v Ljubljani shod, h kateremu je bilo poklicanih več zvedencev, da se na zahtevanje poljedelskega ministerstva izrečejo, katero pleme naj se vpeljuje za zboljšanje domače živine. Takrat se je sklenilo na Dolenjsko vpeljevati muricodolsko pleme. To pleme se je tudi vpeljevalo, vendar se ni izkazalo povsod našim potrebam popolnoma primerno, tako da se je v mnogih hlevih zopet opustilo zaradi slabega užitka, kterega je dajalo. Govornik pravi, da se je za Dolenjsko sploh premalo storilo.

Na Gorenjsko, kjer je nekaj nad 90.000 glav goveje živine, se je oddalo od l. 1869. do l. 1892. 706 plemenih živalij, med temi 371 bikov. Na Dolenjsko pa, ki šteje malone ravno toliko živine, pa samo 182 glav, in sicer le 119 bikov. Tudi Notranjska je dobila toliko plemene živine kakor Dolenjska, pa ima polovico manj goveje živine kakor Dolenjska. Dalje omenja, da so grajsčaki vpelevali različno goved, ki se še sedaj redi; ta je največ vplivala, da je živina sedaj tako pomešana. Kmetijska družba naj dela na to, da se živina zenači s pripravnim plemenom. Našim razmeram ugaja pleme, ki daje dobre vole. Mlekarstvo nima za naše kraje tolikega pomena, ker se mleko težko prodaja; zato je ni gledati v prvi vrsti na mlečnost plemena, ampak na to, da je pleme dobro za delo in sposobno tudi za pitanje. *Govornik posebno ocenjuje murbodensko pleme, ki je sivkaste ali pšenične barve in bi bilo za naše kraje najbolj pripravno. Tega plemena je že nekaj v deželi, in ker je sorodno, a mnogo boljše od muricodolskega, je gotovo, da se bode dala naša živina kaj lahko z njim zboljšati. Murbodenska ali boljše pomurska živina ni izbirčna, daje prav lepe vole, ki so urni pri delu in se lahko opitajo; krave so pa tudi dobre za mleko. S tem plemenom bi nam bilo najbolj ustrezno. Zraven tega plemena utegne ugajati tudi švicko in oberintalsko pleme, ki sta tudi ene barve; prvo je bolj temnorjave ali temnosive, drugo pa svetlosive kakor muricodolsko. Obe ti plemeni sta znani zaradi dobre mlečnosti; ker nista glede krme izbirčni, se ta živina pri nas hitro privadi in bode, pomešana z domačo živino, dajala lepe živali za užitek in za kupčijo. Predlaga torej, da naj kmetijska družba bike teh plemen kupuje za zboljšanje domače živine. K temu predlogu pa stavi še drug predlog, da naj bi se namreč za dobavo potrebnega števila bikov napravile tri pepinjere za vzrejo mladih bikov, in sicer v hlevih g. barona Berga v Mokronogu, ki redi čistokrvno murbodensko živino, potem v hlevu deželne kmetijske šole na Grmu, kjer redijo švicko živino, in v hlevu dr. Goriana v Ruprčvrhu, kjer imajo oberintalsko živino. Kmetijska družba naj bi za pleme sposobne bike kupovala od teh posestnikov in jih potem za polovico ali pa za še nižjo ceno oddajala po Dolenjskem. Le tako bode mogoče pridobiti potrebno število bikov, katerih sedaj še povsod po Dolenjskem primanjkuje.*

Zoper ta predlog se oglasi g. Pogačnik iz Čateža, povdarjajoč, da to ne more biti nobenemu kmetu prav. Če prodre ta predlog, ne bode imel kmet nobenih koristij, kmetijska družba pa bode morala za drag denar kupovati bike. Kmet naj redi bike in daje naj se mu veselje do take reje s tem, da se mu priznajo premije. Tako bi dobili za majhen denar veliko bikov. Pri nas imamo sedaj 700 krav, pa samo dva bika. Predlaga torej: podružnice naj sklenejo, da naj se dajejo tistim posestnikom, ki izrede lepe in za pleme sposobne bike, primerne podpore.

Za tem predlogom se oglasi g. grof Barbo iz Rakovnika, rekoč, da se popolnoma strinja s predlogom g. viteza Langerja in z onim g. Pogačnika. Ta predlog, kterega je stavil g. Pogačnik, je bil že lansko leto pri občnem zboru v Ljubljani stavljen in tudi sprejet. To ni namen naprave pepinjera, da bi se samo pri grajsčakih kupovali biki, namen je ta, da se sploh zagotovi neko število bikov, ker je njih pomanjkanje tako veliko, da ni upati, da bi gospodarji izredili dosti bikov. Gotovo se je najprej ozirati na kmetovalce, če bodo v tolikem številu izredili za pleme sposobne bike, da jih bode zadosti. Dosedaj je bila živinoreja pri nas na slabih nogah in naenkrat se ne more povzdigniti. Skrbeti je, da se bode vsaj v teh treh hlevih dobilo toliko bikov, kolikor jih bode primanjkovalo. Končno podpira oba predloga.

Na to se oglasi g. kapelan Vovk iz Škocijana, kateri opetovano povdarja, naj se v prvi vrsti ozira na kmeta in potem še le na grajsčake.

Predsednik g. Rohrman opozori zastopnika škocijanske podružnice, da je to sploh namen današnjemu shodu, ker imajo grajsčaki tako dovolj bikov za svoje potrebe in je treba sedaj skrbeti, da jih bode dosti tudi za druge kmetovalce. Predlog, kterega

je stavil g. Pogačnik, je bil že lansko leto pri občnem zboru v Ljubljani sprejet, zato ga ni vnovič staviti, ampak le zahtevati, da se dotični sklep tudi izvršuje. Ker se pa tudi tem potom ne bode doseglo zadostno število bikov, treba je misliti na ustanovitev pepinjera ali vzrejališča za mlade bike pripravnih plemen, ker le tako bo mogoče popolniti število bikov.

Pri glasovanju sta obveljala oba predloga g. viteza Langerja.

K besedi se potem oglasi g. ravnatelj Pirc, ki pravi, da je naše pleme potrebno zboljšanja, če hočemo napredovati. Posebno nam primanjkuje sposobnih bikov. Glavni odbor se je dosedaj oziral zmeraj na vse kraje enako in je nakupil za Dolenjsko tudi veliko enobarvene živine.

Kar se pa tiče plemena samega, je stvar podružnic, da si izbere tisto pleme, ki je za vaše kraje najbolj pripravno, in glavna družba se bode z veseljem ozirala na te zahteve in bo dala to, kar si bode sami izbrali. Skrbite pred vsem za to, da dobimo dosti bikov. Imamo sicer zakon o številu potrebnih bikov v vsakem kraju, ali ta zakon se premalo strogo izvršuje.

K prvi točki vzporeda se oglasi še predsednik g. Rohrman, kateri v daljšem govoru pojasnjuje, da je splošnemu pomanjkanju krme in od tod izvirajočemu slabemu krmljenju največ pripisati, da je naša živina po deželi tako slabo razvita. Dokler ne bodemo začeli po Dolenjskem živine bolje rediti, tako dolgo časa nam tudi najboljše pleme ne bode dosti pomagalo. Skrbeti je torej treba, da zboljšujemo našo živino tudi z boljšim krmljenjem. *Govornik potem opisuje, da se število živine množi, a da se množi tudi število ljudstva. Na Dolenjskem imamo od l. 1869. do 1890. za 18.000 glav več goveje živine. V novomeškem okraju je v teku zadnjih 20 let narastlo število goveje živine od 16.649 glav na 23.832 glav in tudi število ljudi je poskočilo od 44.000 na 48.000. Te številke nam kažejo, da je treba dandanes dosti več živeža za ljudi in več krme za živino. Njive se čedalje bolj širijo, zato pa ginejo pašniki in sploh prostori za pridelovanje krme. Velika napaka je to, da so se pašniški deli poprodali kajzarjem in se tako izgubili za prejšnje posestnike. V nadaljevanju trdi, da je treba sedaj na majhnem prostoru več pridelovati, kar je mogoče le z intenzivnim obdelovanjem in gnojenjem travnikov in pridelovanjem krme po njivah. Zato pa je treba primerne pouka. Končno predlaga: Kmetijska družba naj skrbi za to, da se bode priredil po vseh občinah Dolenjske posameznim krajem primeren potenten pouk o obdelovanju in gnojenju travnikov in o pridelovanju krme po njivah. Predlog se soglasno sprejme.*

Pri drugi točki vzporeda: «Kaj je ukreniti dolenjskim podružnicam, da bi dobile cenejšo živinsko sol», oglasi se za besedo g. Fr. Kastelic iz Novega Mesta in pravi, da so sedanja določila za dobavo živinske soli dosti pretrda. Ker je živinska sol tudi veliko predraga, če bi jo hoteli tako prodajati, kakor se zahteva v novi postavi, predlaga, da bi se glavna družba obrnila s peticijo na vlado, naj bi se postava še enkrat preuredila, in sicer v tem smislu, da bi bilo sol laglje in ceneje dobivati, kajti po sedanji postavi ne kaže nobenemu naročevati je, niti posamezniku niti družbam.

Za tem se oglasi g. župnik Šmidovnik iz Prečine rekoč, da je sedanja sol premalo čista. Goveja živina jo še mara, konji je pa nečejo. Predlaga torej, naj bi se glavna družba za to potegovala, da dobimo boljšo sol.

Predsednik g. Rohrman omenja, da so pritožbe zastran soli opravičene, da je sol res predraga. V novejšem času se čujejo tudi pritožbe, da je sol slabo denaturirana in da povzročuje majanje zob. Če je to res, potem se celó ne kaže kupovati tako sol. Ko je še g. Sever iz Kostanjevice opomnil, zakaj bi se ta sol ne prodajala tako, kakor sploh druge monopolne reči, n. pr. tobak, kuhinjska sol itd., bila sta oba predloga, g. Kastelica in g. Šmidovnika soglasno sprejeta.

Pri tretji točki vzporeda: «Kako je pospeševati prasičjo rejo po Dolenjskem» oglasi se g. Rohrman, ter

najprej opisuje veliko važnost prasičje reje za dolenske posestnike, posebno odkar se je odprla z dolensko železnico dobra pot za izvažanje prasičev. Po lanskim poročilih se je iz Dolenske izvozilo za 75.000 glđ. prasičev. Koliko se jih je pa doma poklalo in razprodalo? Ti uspehi morajo Dolence vsodbujati, da se še bolj primejo prasičje reje. Prasičja reja je doma na spodnjem Dolenskem, v okraju šentjernejskem, kostanjeviškem in doli proti Krskemu in Brezicam. Ti kraji zalagajo vso Dolensko s prasiči. Treba je torej gledati, da se prasičje pleme po teh krajih zboljšuje. V nadaljevanju priporoča, naj bi se za te kraje poskusilo angleško berkširsko pleme, namesto jorkširskega, ker je to premehko in nespodobno za pašo, tudi če je mešano z našim plemenom. Berkširsko pleme je utrjno in se lahko pase celo poletje do pozne jeseni. Praseta se hitro razvijajo in dobro uspevajo tudi v manj ugodnih razmerah, kar se o jorkširskem plemenu ne more reči po dosedanjih izkušnjah. Na Angleškem izpodriva berkširsko pleme povsod že jorkširce in tudi pri nas v Avstriji se povsod pohvalijo z berkširskimi prasiči. Končno predlaga, da naj kmetijska družba kupi pet berkširskih čistokrvnih mrjaščekov in naj jih brezplačno odda v šentjernejsko okolico za poskušnjo, in sicer takim gospodarjem, ki so znani zaradi dobre prasičje reje. Predlog se soglasno sprejme.

Po tem predlogu opozoruje g. ravnatelj Pirc navzoče gospodarje, naj sedaj ne prodajo preveč prasičev, ker se je nadejati, da bodo jeseni prav dragi vsled prasičje kuge, ki se je prikazala na Ogerskem in je pomorila že več tisoč svinj.

Po končanem tem vzporodu se cglasi k besedi g. župnik Peterlin, ki pravi, da Dolenska v glavnem odboru kmetijske družbe nima nobenega zastopnika za svoje interese. V glavnem odboru so sedaj zgolj Ljubljančanje in Gorenjci, kar ne more biti vse eno za Dolensko, ktera ima tudi svoje potrebe in potrebuje zastopnika. Prav bi bilo, ko bi bile v glavnem odboru primerno zastopane vse tri strani naše dežele, zato predlaga: Kmetijska družba naj pri dopolnilnih volitvah v glavnem odboru skrbi za to, da bodo tudi Dolenci primerno zastopani v glavnem odboru.

Predlog se soglasno sprejme potem, ko je še g. ravnatelj Pirc pripomnil, da mora sleharnega veseliti, ko vidi, da so se začeli Dolenci tako zanimati za kmetijsko družbo in njeno delovanje.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključi predsednik ob 1/4 1. uro popoldne zborovanje, zahvaljujoč se vsem vdeležencem, ki se za dobro stvar niso zbrali ne truda ne pota, in želi, da bi se začela z današnjim dnevom boljša doba za delovanje dolenskih podružnic in sploh za dolensko kmetijstvo.

Telegrafičnim potom so pozdravili zborovanje cesarski svetnik in predsednik c. kr. kmetijske družbe, g. Murnik, in načelnik kmetijske podružnice v Žužembergu, g. Koncilija.

Vabilo gospodom družabnikom c. kr. kmetijske družbe kranjske

na

OBČNI ZBOR,

ki bode v četrtek, dne 18. julija 1895. l., ob 1/2 9. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani.

VZPORED:

- 1.) Prvomestnik prične zborovanje.
- 2.) Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1894.
- 3.) Predložitev družbenega računa za leto 1894. in proračuna za leto 1896. (Račun in proračun se dopošljeta gg. družabnikom še o pravem času, razpoložena sta pa v nadroben pregled v pisarni kmetijske družbe.)
- 4.) Volitev družbenega predsednika, ker je minula triletna doba dosedanjega predsednika.

5.) Volitev treh odbornikov v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivših gospodov barona H. Lazarinija, grajščaka v Smedniku, Vinka Ogorelca, posestnika v Škofeljci in Frančiška Povšeta, deželnega in državnega poslanca v Ljubljani.

- 6.) Poročila in predlogi odborovi.
- 7.) Poročila in predlogi podružnic.
- 8.) Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 15. junija 1895.

Ivan Murnik s. r.,
predsednik.

Gustav Piro s. r.,
tajnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Planini, ki bode v nedeljo, dne 7. julija t. l., po krščanskem nauku v šolskem poslopju.

VZPORED:

- 1.) Poročilo načelnikovo.
- 2.) Posvetovanje o predmetih in predlogih za glavni občni zbor.
- 3.) Volitev odposlancev k glavnemu občnemu zboru.

Po zborovanju ogled izdelkov šolske delarne in podružničnega trijerja.

V Planini, dne 24. junija 1895.

Josip Bénédek s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe na Jesenicah (Gorenjsko), ki bode dne 7. julija t. l. popoldne ob 3. uri v prostorih gostilne „k pošti“ v Jesenicah.

VZPORED:

- 1.) Predložitev računov.
- 2.) Predlogi za družbeni občni zbor.
- 3.) Volitev zastopnikov k temu zboru.
- 4.) Posvetovanje o napravi „moštarne“.
- 5.) Predlogi posameznih udov.

A. Schrey s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru colsko-podkrajске kmetijske podružnice, ki bode dne 7. julija t. l. v Podkraju v šolskem poslopju točno ob 4. uri popoldne.

VZPORED:

- 1.) Pregled računov za leto 1894.
- 2.) Volitev načelnika.
- 3.) Predlogi za družbeni redni občni zbor.
- 4.) Volitev poročevalca za občni zbor.
- 5.) Posamezni nasveti.

Andrej Rován s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Škocijanu, ki se bode vršil v nedeljo, dne 7. julija t. l., ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih.

VZPORED:

- 1.) Nagovor načelnikov.
- 2.) Poročilo blagajnikovo.
- 3.) Volitev novega odbora.
- 4.) Volitev odposlanca k občnemu zboru.
- 5.) Slučajnosti.

Anton Bojanec s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru vipavske kmetijske podružnice, ki bo v nedeljo, dne 7. julija t. l., popoldne ob 4. uri v čitalnični dvorani v Vipavi.

V Z P O R E D :

- 1.) Predložitev računov.
- 2.) Predlogi za občni zbor c. kr. kmetijske družbe.
- 3.) Volitev poslanca k temu zboru.
- 4.) Raznoterosti.

Kmetijska podružnica v Vipavi,

dne 19. junija 1895.

Tajnik:

Načelnik:

Ant. Skala s. r.**M. Erjavec** s. r.**V a b i l o**

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Novem Mestu, ki bo v ponedeljek, dne 8. julija 1895. l. ob 3. uri popoldne v mestni hiši v Novem Mestu.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o delovanju podružnice.
- 2.) Poročilo blagajnika in predložitev računov.
- 3.) Volitev novega odbora.
- 4.) Predlogi za družbeni občni zbor v Ljubljani.
- 5.) Volitev zastopnika za družbeni občni zbor v Ljubljani.
- 6.) Nasveti glede daljnega obdelovanja vinograda v Beli cerkvi.
- 7.) Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vabi

Odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu,

dne 30. junija 1895.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Studenem pri Postojni, ki bo v nedeljo, dne 7. julija t. l., popoldne po litanih v šolski sobi.

V Z P O R E D :

- 1.) Pozdrav načelnikov.
- 2.) Poročilo tajnikovo.
- 3.) Končna določitev o oskrbovanju plemenega bika.
- 4.) Posvetovanje o pridobitvi drugega bika plemenjaka.
- 5.) Volitev odposlanca k občnemu zboru glavne družbe dne 18. julija t. l. v Ljubljani
- 6.) Slučajni nasveti.

Radi važnosti posvetovalnih predmetov je vsakemu udu dolžnost, da se zborovanja vdeleži.

Za podružnični odbor:

J. Jurca s. r., načelnik.**V a b i l o**

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Vinici, ki bo dne 7. julija t. l. popoldne ob 4. uri v šolskem poslopu.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o podružnični trtnici.
 - 2.) Predložitev podružničnih računov.
 - 3.) Posvetovanje glede podružničnih škropilnic.
 - 4.) Predlogi za občni zbor c. kr. kmetijske družbe.
 - 5.) Volitev zastopnikov k temu zboru.
 - 6.) Razni drugi nasveti in predlogi.
- P. n. gg. člani se prosijo, da naj se vsi vdeleže občnega zbora. Druga vabila se ne bodo razpošiljala.

Franjo Lovšin, načelnik.**V a b i l o**

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Zatičini, ki bo dne 7. julija 1895. l. ob 4. uri popoldne v šolskem poslopu v Št. Vidu pri Zatičini.

Načelnštvo kmetijske podružnice v Zatičini,

dne 20. junija 1895.

Štefan Jaklič s. r.**V a b i l o**

k občnemu zboru kmetijske podružnice za ilirskobistriški sodni okraj v Trnovem, ki bo dne 7. julija t. l. ob 4. uri popoldne v šoli v Trnovem.

Vzpred se bo v smislu § 32. družbenih pravil.

Kmetijska podružnica v Ilirski Bistrici,

dne 24. junija 1895.

Ivan Vesel s. r., načelnik.**Urbančič** s. r., tajnik.**V a b i l o**

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Metliki, ki bo dne 4. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v metliški šoli.

V Z P O R E D :

- 1.) Nagovor načelnikov.
- 2.) Poročilo o podružničnem delovanju, zlasti o trtnici in drevesnici.
- 3.) Polaganje računa.
- 4.) Posvetovanje o 3. 5. in 6. točki § 32. družbenih pravil.
- 5.) Posamezni nasveti.
- 6.) Sprejemanje novih članov.
- 7.) Volitev novega odbora.

Kmetijska podružnica v Metliki,

dne 18. junija 1895.

Fr. Schweiger s. r., načelnik.**V a b i l o**

k občnemu zboru kmetijske podružnice „Št. Peter in okolica“, kateri bo v nedeljo, dne 7. julija t. l., ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne v šolskem poslopu.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o delovanju in denarnem stanju.
- 2.) Pogovor zaradi rabe strojev, drevesnice i. dr.
- 3.) Volitev odposlanca k glavnemu občnemu zboru v Ljubljani dne 18. julija.
- 4.) Razni nasveti in slučajnosti.

K obilni vdeležbi vabi vse ude in tudi druge za napredek v kmetijstvu vnete može v odborovem imenu.

V Št. Petru, dne 24. junija 1895.

Iv. Zupan s. r., načelnik.**Listnica uredništva.**

M. B. v L. Glede golobov velja isto, kar smo odgovorili na vprašanje 87. v današnji številki.

Fr. R. v T. Na poslanih vejicah Vaše jablane ni zapaziti nobene bolezni in tudi ne poškodovanja po kakem mrčesu, zato domnevamo, da je vzrok sušenju mladja neugodna zemlja, na kateri stoji jablana.

M. L. v Z. Kdrivda je na Vaši strani, oziroma na strani Vašega očeta, ker se niste ob pravem času brigali za izbris vknjiženih nastavkov. Izknjiženje se more sedaj izvršiti le potom tožbe, kar seveda stoji precej denarja, a vzlic temu Vam to toplo priporočamo, ker Vam te vknjižbe lahko napravijo še mnogo sitnost.